

Аналіз виконання завдань і заходів районних та міських цільових соціальних програм з протидії торгівлі людьми в Кіровоградській області з 2012 по 2015 рр.

Відповідно до плану заходів з реалізації проекту „Посилення громадського контролю за формуванням, координацією та виконанням політики з протидії торгівлі людьми в Кіровоградській області” робочою групою здійснено збір даних за звітами установ, які працюють у відповідній сфері діяльності. Проаналізовано звіти департаменту соціального захисту населення Кіровоградської облдержадміністрації за 2012 - 2014 та I півріччя 2015 року; звіти райдержадміністрацій з даного напрямку діяльності тих районів, які надали інформацію. Також проаналізовано роботу відділів у справах сім'ї, молоді та спорту, відділів освіти райдержадміністрацій, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, РВУМВС України в Кіровоградській області.

Діяльність вищезазначених установ розглядалася з точки зору виконання обласної соціальної цільової програми протидії торгівлі людьми на період до 2015 року.

Для обробки даних отримано інформацію з 21 району області, а також 4 міст обласного підпорядкування.

Дані, надані від районних адміністрацій, свідчать про те, що у 9 районах розпорядженнями голів райдержадміністрацій затверджені районні цільові соціальні програми з протидії торгівлі людьми та плани заходів.

В усіх районних адміністраціях та містах розпорядженнями голів призначені відповідальні особи щодо встановлення статусу особам, які постраждали від торгівлі людьми.

У Долинському районі розпорядженнями голови райдержадміністрації затверджено „Положення про управління соціального захисту населення Долинської районної державної адміністрації”, яке визначає напрям діяльності щодо протидії торгівлі людьми.

У Новгородківському, Новомиргородському та Олександрійському районах розпорядженнями голів райдержадміністрацій у 2014 році створені районні координаційні ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми та затверджено склад комісій.

У Новоархангельському районі голова райдержадміністрації видав розпорядження „Про затвердження Положення про районний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді”, який опікується питаннями протидії торгівлі людьми.

Таким чином, можна зробити висновок, що в Кіровоградській області приділяється увага з боку обласної адміністрації та органів місцевого самоврядування з питань протидії торгівлі людьми. Але, треба зазначити, що

відповідна діяльність не носить системного характеру. В основному - це задекларований напрямок роботи. Лише у п'яти районах відбулись засідання координаційних рад з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку та протидії торгівлі людьми. Лише в Оуфрїївському районі засідання координаційної ради з даного питання відбуваються систематично (щоквартально). Але немає можливості отримати протоколи засідань цих рад, вони не опубліковані на веб-сайтах райдержадміністрації, таким чином, немає доступу громадян до даної інформації.

В Олександрійському районі при управлінні соціального захисту населення райдержадміністрації створена і діє „гаряча лінія” з попередження торгівлі людьми, а також для звернень громадян, які постраждали внаслідок трудового або сексуального насильства. Але за весь період не зафіксовано жодного звернення. „Гаряча лінія” створена при Новгородківському районному центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді для звернення осіб, що постраждали від торгівлі людьми, але даних щодо звернень громадян немає.

Неможливо здійснити контроль щодо ефективності заходів з протидії торгівлі людьми, оскільки на регіональному рівні не проводяться анкетування з метою визначення рівня обізнаності різних груп населення з даного питання. Лише в Онуфрїївському районі було здійснено анкетування учнів у 2014 році під час проведення тижня профілактики з протидії торгівлі людьми. Інформації про результати анкетування немає.

Щоквартально районні державні адміністрації надають звіти до департаменту соціального захисту населення, де зазначають проведені заходи з даного напрямку діяльності. В усіх районах, окрім Онуфрїївського, проводяться перевірки РВ УМВС України в Кіровоградській області, управліннями соціального захисту та службами центру зайнятості, під час яких проводиться роз'яснювальна робота, а також забезпечується контроль за дотриманням суб'єктами підприємницької діяльності законодавства у сфері модельного, розважального та туристичного бізнесу. Також в усіх районах, окрім Онуфрїївського, відповідними службами проводяться перевірки відповідності діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, які надають платні послуги, пов'язані з посередництвом у працевлаштуванні громадян за кордоном, на підставі ліцензії, виданої Міністерством соціальної політики України. У м. Олександрії міським центром зайнятості узагальнюються звіти підприємств, які мають дозвіл на працевлаштування іноземців та осіб без громадянства.

Районними відділами у справах сім'ї, молоді та спорту, відділами освіти, РВ УМВС у Кіровоградській області здійснюється постійний контроль за дотриманням чинного законодавства щодо оздоровлення та відпочинку дітей за кордоном. Так у м.Кіровограді працівники відділу сім'ї та молоді Кіровоградської міської ради проводять бесіди з керівниками колективів про попередження торгівлі людьми під час підготовки учнів танцювальних колективів до виїзду за кордон. У свою чергу керівники колективів проводять роз'яснювальну роботу з дітьми та їх батьками. Виконавчий комітет

Кіровоградської міської ради також здійснює контроль за дотриманням чинного законодавства з питань скоєння злочинних дій проти статевої свободи та статевої недоторканості неповнолітніх під час їх навчання, оздоровлення та відпочинку.

Одним із завдань обласної цільової соціальної програми з протидії торгівлі людьми є підвищення професійного рівня працівників, які надають допомогу особам, що постраждали від торгівлі людьми, здійснюють їх реабілітацію та соціальну реінтеграцію. Теми навчань з попередження торгівлі людьми включені до програм підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації педагогічних працівників в Кіровоградському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського. Викладачами інституту розроблені курси, лекції та практичні заняття з питань протидії торгівлі людьми. У 2013-2014 роках проведено 48 заходів для педагогів-організаторів, психологів шкіл з теми попередження торгівлі людьми. У м. Кіровограді протягом 2013, 2014, 2015 років фахівці управління освіти міськради брали участь у нарадах та засіданнях методичних об'єднань в міських закладах освіти, де розглядали з педагогами питання про попередження негативних явищ, насильства, торгівлі людьми. Для класних керівників працівники соціально-психологічної служби проводили семінари, тренінгові заняття за темами: „Безпритульність та торгівля людьми”, „Шляхи запобігання торгівлі людьми”, на яких аналізувались причини безпритульності, ознаки насильства та жорстокого поводження з дітьми.

Обласні та районні адміністрації активно співпрацюють у просвітницькій діяльності з неурядовими організаціями, що діють в області та працюють в напрямку протидії торгівлі людьми. З 2015 року працівники районних відділів у справах сім'ї, молоді та спорту, відділів освіти, відділів культури і туризму, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, РВ УМВС України в Кіровоградській області брали участь у семінарах і тренінгах, які проводилися представниками ГО „Обласна інформаційна служба з актуальних питань жіноцтва”, основну частину яких склали тренінги для працівників органів державних служб з питань „Поширення Національного механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми в Україні”.

Найбільш активно в області проводяться заходи щодо організації первинної профілактики торгівлі людьми. Майже у всіх районах проводяться заходи превентивного характеру. Наприклад, у 2014 році у Добровеличківському районі відділом освіти, відділом сім'ї, молоді та спорту проводилася інформаційно-просвітницька робота зі школярами та їхніми батьками (бесіди, круглі столи, психологічні тренінги, анкетування, тестування, показ навчальних відеофільмів тощо). А Добровеличківським районним центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді у навчальних закладах проведено 3 групових заняття за темою „Торгівля людьми”, якими охоплено 54 дитини.

У Новомиргородському районі в 2014 році у 21 загальноосвітньому закладі та 2 позашкільних проведено інформування дітей про роботу Національної гарячої лінії з питань запобігання торгівлі людьми. У пришкільних таборах проведено конкурс за темою: „Що ми знаємо про торгівлю людьми”. Активно протягом трьох років – 2013, 2014, 2015 проводилася роз’яснювальна робота в загальноосвітніх закладах Олександрівського району. Проведені лекції, бесіди, загальношкільні лінійки, „усні журнали” з даної тематики. Серед учнів 9-10 класів постійно проводяться психолого-педагогічні бесіди, групові тренінги з питань попередження торгівлі людьми.

Олександрійським районним центром соціальних служб для сім’ї, дітей та молоді проводяться виховні години „Як не стати жертвою работоргівлі”, спеціалістами центру розповсюджуються інформаційні буклети.

Активна просвітницька робота проводилася протягом 2013-2014 років в Онуфрївському районі. Так, у чотирьох школах для учнів 6-11 класів проведено 2 відеолекторії за темою: „Торгівля людьми, насильство в сім’ї – злочин проти людини”, якими було охоплено 162 учні; проводились години спілкування за темою: „Безпечне працевлаштування”; круглі столи „Причини існування торгівлі людьми – жінками та дівчатами в сучасному світі”, „Міжнародні та державні акти щодо запобігання торгівлі людьми”, виставки, конкурси дитячих малюнків „Ні – торгівлі людьми”; лекторії для батьків тощо.

Багато заходів відбулось у навчальних закладах м. Кіровограда. Починаючи з 2012 року в навчальних закладах організовано: перегляд фільмів та роликів соціального спрямування з подальшим обговоренням «Станція призначення - життя», «Торгівля жінками», «Третє тисячоліття – рабство існує», «Торгівля людьми – це може трапитись з кожним»; огляд статей періодичної преси з питань торгівлі людьми; цикл бесід, виховних та класних годин за темами: «Якщо ви збираєтесь за кордон», «Попередження насильства: подолання стереотипів та формування правил безпечної поведінки», «Злочин, який не розголошується», «Обережно! Незнайомець!», «Легальне працевлаштування – шлях до безпеки», конференції «Порушення прав дітей: експлуатація та торгівля». Учні старших класів відвідували міський центр зайнятості з метою проведення інформаційно-роз’яснювальної роботи стосовно злочинів, пов’язаних з торгівлею людьми. Подібні заходи проводились протягом 2013 – 2015 років. Заходами охоплено 2205 учнів та студентської молоді.

Обласні та районні центри зайнятості також проводять інформаційно-роз’яснювальну роботу з питань протидії торгівлі людьми серед незайнятих громадян, які звернулись за допомогою. Обов’язково попереджають про приховані ризики нерегульовані трудової міграції, особливості працевлаштування закордоном. В Голованівському районі протягом 2014-2015 років профконсультаційними семінарами з питань запобігання нелегальної трудової міграції і торгівлі людьми охоплено 90 осіб. У Добровеличківському районі працівниками служби у справах дітей під час